

Rein plettskot

Tá umræður at dokumentera føroyska tónleikasøgu, er Suni Merkistein millum fremstu føroysku nøvni.

“Minnist tú enn” gjørdist satt sjónvarpshitt, sum síðani er útgivið á DVD, og eisini hevði hann tíðliga í 90’unum útvarpssending um Kára P.

Tí hevur hann betri innlit enn tey flestu, um peikast skal á, hví júst tær báðar útgávnar hjá Debess & Petersen hava vunnið sær tann status, sum tær hava. Men fyri tað dugir hann ikki at geva eitt einfalt svar upp á tann spurningin.

– Spurningurin er áhugaverdur, tí sjálvandi er tað ein orsök til, at hetta enn stendur so sterkt. Tú kanst valla fara í veitslu, uttan at onkur teirra er at finna í sangheftinum, og tað er eitt greitt tekin um, at løgini framvegis liva sitt friska lív, heldur Suni.

– Tað er eisini áhugavert, at talan er um tvær sera ymiskar útgávnar. Fyrra plátan ber dām av einfaldum ungdómskæti, á hinari seinnu eru sangirnir meira búnir, her merkist eitt eksistensielt tilvit. Tónleikabúni er eisini fjølbroyttari og meira arrangeraður á seinnu plátuni.

– Duettsangurin hjá Kára og Per er eisini ein kraft í sjálvum sær. Teir hava góðan samfeldan klang, bæði tá ið teir syngja unisont og tvístemt. Báðir syngja høgt og reint - og beint í hjartað á fólki.

– Tú skalt minnst til, at hetta var í eini tíð, har útgávnar ikki vóru so nógv. Hetta var skylt við píkatráðtónleikin, sum var nógv frammi um hetta mundið. Í so máta er talan um ekkó av sekstíaratónleikinum, men fólkatónleikarákið er eisini týðilig. Donovan og Bob Dylan spøkja onkrastaðni. Talan hevur tí verið um eitt frískt lot inn á føroyska tónleikapallin, og løgini raka eisini plett í tíðarrákinum. Teir provokera etableraða samfelagið, sum tá var, og tað hevur sjálvandi appellað til ungdómin.

– Ikki minni týðandi er, at teir sungu á føroyskum. Hetta var tann tíðin, tá ið rokk- og popplýrikkurin var fullkomiliga anglifiseraður - sum hann fyri so vítt framvegis er. Men hesir gingu beint ímóti tíðarrákinum og sungu á móðurmálinum. Tað gjørdi plátunar eksklusivari og meira viðkomandi hjá ungdóminum, tí

tær drukna ikki í mongdini av øllum hinum. Vit høvdu neyvan sungið sangirnar enn, um teir høvdu verið á enskum.

– Og so er eisini eitt slag av loyndarmáli – mystikki, um tú vilt – kring hesar útgávnar. Tær vórðu tíðliga útseldar, og tær hava ikki verið at fáa aftur. Vit vita ikki reiðiliga, hvør hevur skrivað hvat, og ofta verður gitt, um sangirnir endurspeгла ítøkiligar hendingar, ella um talan bara er um íspunnar yrkingar. Teir hava ongantíð verið framfördir á palli fyrr enn nú, og meðan fólkið alt fyri eitt tók tónleikin til sín, tóktust høvundarnir sjálvir ikki vilja gera tað stóra burtúrúr, heldur Suni, sum tó eisini slær fast, at dygdin er avgerandi.

– Tekstirnir eru framúr væl skrivaðir, og hóast teir raka tíðarrákið fyri 40 árum síðani, so eru teir framvegis aktuellar, so fólk í dag eisini síggja sín egna samleika aftur. Løgini eru løtt og fangandi, og samanlagt hevur hetta givið dygdina, sum skuldi til fyri at laða ein slíkan varða, sigur Suni Merkistein.

-MØRK

Edvard Nyholm Debess, sum her sæst við bróðursoninum, Una, framfördi hjartanemandi yrking um farna bróður sín
MYND: ANFINNUR N. DEBESS

Byrjaði við tárur

Hóast tað vóru sangirnir frá Debess & Petersen, sum vóru á breddanum, so byrjaði konsertin á Reinsarínum við einum sangi um Debess. Per Debess er ikki millum okkara meira, og til minnis um beiggja sín framförlu Edvard Nyholm Debess eitt lag, sum hann hevði skrivað til eldra beiggjan.

Fyrstu lötuna blundandi, og síðani við reyðum eygum leiddi Edvard áhoyrararnar ígjøgnum hesa kenslubornu lötuna, og tað var nú ikki bara sangarin sjálvur, sum hevði tár í eygunum hesa lötuna.

Vit endurgeva her tekstin, sum Edvard hevur skrivað.

Bróðir

Tá regni oysir uppifrá
og dýggjvátur eg liggi og hyggi
at dropunum sum falla
eg hugsu um ein vin
sum eg ikki longur síggi
hann er her ikki við mær
men er tó ikki langt av veg
hann bara ikki vísir seg
beint hinumeðna hornið
hvørki á kvøldið ella morgni

men av og á hann heilsar uppá
og vitar hvussu gongst
spyr um mammu og pápa og hini
og um vit hava longst

havi tað so gott
tað havi eg
vit skulu øll sama veg
onkunstaðni hittast vit aftur
tú og tit og eg
nú lívið var búgvið
tú loysnaði frá
og slepti tí taki sum helt tær uppfrá
men tú náddi tó at seta nýggjar urtir
tí ert tú jú slett ikki burtur

tú ert ikki vekk
tú ert bara farin
og sólin tendrar ein nýggjan dag
tú ert ikki vekk
tú ert bara farin
har tað altíð er fløtt
har tíðin altíð er búgvín
og tit sova so søtt
har altíð er friður
og har alt kennist gott
har einglarnir balla teg trygt
hvørja einastu nátt
har einglarnir balla